

Jos Kluiters 1937-2013

Op 12 januari 2013 is Jos Kluiters op 75-jarige leeftijd overleden. Jos Kluiters was van 1983 tot 1989 voorzitter van de Vogelwerkgroep Haarlem. Onder zijn leiding veranderde die naam in 1988 in Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland. De betekenis van Jos Kluiters voor de bescherming van vogels reikt verder dan Zuid-Kennemerland. Hij was ook interim directeur van Vogelbescherming Nederland en hoofdredacteur van het blad Vogels. Jos was een uiterst actieve man en een grote stimulator van velen. Dat hij soms ver voor de troepen uit liep en daardoor teleurgesteld raakte in anderen, was zijn lot. Als reactie op zijn overlijden schrijft een lid van de Vogelwerkgroep: "Hij was een zeer gedreven man en heeft veel gedaan in onze regio en daarbuiten. Hij was misschien soms een beetje moeilijk te volgen, maar ik had wel veel waardering voor hem". Vogelbescherming schrijft in het blad Vogels: "Wij herinneren ons Jos als een geestig en artistiek man, zeer bevlogen als het om vogels ging." Voor mij zelf was Jos een grote stimulator en inspirator.

De Nieuw Vennepër Jos Kluiters werd begin jaren 80 actief binnen de Vogelwerkgroep Haarlem, toen hij zijn reclameadviesbureau had verkocht en dingen kon gaan doen die hij echt leuk vond. Hij was als journalist in dat vak gerold en bedacht voor de versnellingspookloze Daf, de slogan: de auto met het "pientere pookje". Later vond hij het een foute slogan, omdat het bijdroeg aan het truttige imago van Daf. Jos was trouwens ook medeoprichter van de Stichting Ideële Reclame (SIRE), die we kennen van de campagnes voor een betere samenleving.

Als voorzitter van de Vogelwerkgroep zorgde hij ervoor dat het aantal leden boven de 400 steeg. Zijn grootste verdienste is wel de organisatie van de enorme manifestatie Zuid-Kennemerland Natuurlijk in 1988. Een grote expositie in de Vleeshal, excursies, lezingen en bijzonder veel publiciteit. Dat kon je wel aan Jos overlaten. Tussendoor schreef hij het boek "Zuid-Kennemerland Natuurlijk", dat ter gelegenheid van de manifestatie bij Schuyt werd uitgegeven. Voor dit populaire standaardwerk over de regio maakte Frits van Daalen de foto's. Als een wervelwind organiseerde hij het geheel vanuit een werkruimte in de binnenstad van Haarlem, geholpen door enkele leden van de Vogelwerkgroep. Na de manifestatie hoopte Jos de gekweekte belangstelling vast te kunnen houden en te benutten voor betere bescherming van de natuur. De Stichting Zuid-Kennemerland Natuurlijk werd opgericht, een samenwerkingsverband van vrijwel alle lokale natuurorganisaties. Wat Jos hoopte kwam echter niet uit. De groei zette niet door, hij moest te veel aan allerlei zaken trekken en enigszins teleurgesteld verhuisde hij na zijn scheiding begin jaren negentig naar Schoorl.

Jos is ook de initiator van de eerste Nationale Trekvogeldag op 8 oktober 1989, georganiseerd in het kader van het 90-jarig bestaan van Vogelbescherming. Een lint van vogelaars telde die dag van IJmuiden tot Winterswijk de langsttrekkende vogels. De Koninklijke Luchtmacht deed mee met radarwaarnemingen. De hele dag waren er tv-uitzendingen vanaf de verschillende telposten en Joop van Zijl praatte alles aan elkaar. Jos regelde ook portofoons bij Radio Holland om de telgegevens snel in de studio te krijgen! Alles bij elkaar een megaklus.

Op 1 oktober 1990 begon hij met zijn werk bij Vogelbescherming. Hij zat 3 jaar in het bestuur van Vogelbescherming, toen men hem vroeg directeur ad interim te worden en Siegfried Woldhek op te volgen. Op 1 april 1991 droeg hij zijn werk over aan journalist Jan Bonjer, die hem vroeg de leiding over het blad *Vogels* te nemen. Een meer journalistieke aanpak voor het blad was gewenst. Dat kon je wel aan Jos overlaten. Gerard Ouweneel zat toen al jaren in de redactie van dat blad en schrijft over Jos Kluiters: "De nieuwe hoofdredacteur had een eigenzinnige manier van werken, wat zowel intern als extern tot fricties leidde." Jos bleef niet lang en achteraf realiseert hij zich dat hij in de redactie te grote stappen had willen nemen.

In 1993 schrijft hij het boekje "Natuurgids. Het Noordhollands Landschap", ook nu weer met foto's van Frits van Daalen. Voor deze gids maakt Jan Weenink illustraties. Dit leidde opnieuw tot samenwerking want in 1996 maakten Kluiters en Weenink het boek "Tuin in en Tuin uit". Het bevat rake observaties van vogels in zijn tuin die in een vaste rubriek in het blad *Vogels* hadden gestaan.

Twee citaten uit het voorwoord van het boek Zuid-Kennemerland Natuurlijk maken duidelijk wat Jos z'n drijfveer was: 'Zouden hier (Zuid-Kennemerland) geen mensen wonen, de natuur zorgde wel voor zich zelf. Ze is, nu we hier wél wonen, in belangrijke mate onze zorg.' En verder: 'Velen weten nog zo weinig van de, nog steeds aanwezige, rijkdom van de natuur en het landschap van deze streek. Zolang dat zo is, valt moeilijk te verwachten dat een grotere betrokkenheid van meer mensen bij de zaak van natuurbescherming tot stand kan komen. De natuurkenners die zo pessimistisch zijn over de toekomst van het landschap, zouden zich dit scherper moeten realiseren. Te veel sluiten zij zich op in hun vakgebieden, hun hobby's, hun terreinen. Te weinig zijn ze er mee bezig hun kennis en inzicht naar anderen toe over te brengen.'

Na 1995 trekt Jos Kluiters zich terug uit het landelijke vogelaarswereldje. Na jaren van slechte gezondheid sterft hij in januari 2013 op 75-jarige leeftijd. Hij is begraven in Schoorl op een plek op de algemene begraafplaats op afstand zichtbaar vanuit zijn huisje met schitterende heemtuin, onder een den met het nest van een sperwer. Echt zo door hem zelf uitgezocht.

Johan Stuart

